

Politična v državi SHS pavšalirana.

Naročilna lista: Celo leto K 120—, pol leta K 60—, štiri leta K 30—, Izven Jugoslavije: Celo leto K 150—. Inserati ali oznanila se začetna po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravišтво sprejema naročilno, inserate in reklamacije. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Posamezna številka stane 1 kruno.

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravišтво je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — Z uredništvom se more govoriti vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldna. Rokopis se ne vračajo. — Nezaprite reklamacije, so poštnine proste. — Telefon št. 220.

49. številka.

Maribor, dne 4. maja 1921.

Letnik XIII.

Confiteor naših demokratov.

Malokatera politična stranka je podala doslej o svojem notranjem ter zunanjem polomu tak „confiteor“ kot ravno JDS po končanih občinskih volitvah v avtonomnih mestih Slovenije. Prinesel je ta „confiteor“ nedeljski „Narod“ v svojem uvodniku pod za-glavjem: „Abstinencia“, kjer so za javnost tiskano priznane besede: Ljudje, ki jim je bila naša stranka pripravila toplo gnezdo, so danes najhujši kričači v nam nasprotnih strankah, vkljub temu, da so bili dobili svojo pozicijo, ki je daleč prese-gala njihove zmožnosti in sposobnosti.“ V ravno kar citiranem stavku je odkritosrčno priznana dejanski JDS program, potem katerega se še drže do danes demokrati v Sloveniji in katerega lahko označimo z eno samo besedo: koritarstvo!

Po SLS milosti ob času prevrata v politično jugoslovansko javnost pušča JDS je tedaj začela svoje delo in ga nadaljuje še danes dosledno po enoprogramni točki koritarstva. Sama priznava v „Narodu“, da je pripravila svojim pristašem topla gnezda po-tom strankarske protekcije, da si ti pristaši daleč niso posedali zmožnosti ter sposobnosti za ta gnezda. Kljub dejstvu, da je priznala JDS v Sloveniji toliko in toliko svojih stran karjev do polnih korit, se jih je mnogo spreobjedlo tako, da so po kratkem času obstoja ujedinenja postali naj-hujši kričači v JDS nasprotnih stran kah.

JDS confiteor ogabnega koritar-stiva je priznanje, da politično delo na temelju koritarstva vodi v stranki-no propast in poziva na odpor in na boj proti stranki, ki je zvalila v svoje okrilje ljudi samo s tem, da jim je ponudila v zahvalo za pripadnost — polna korita. In kam je dovedel ta dejansko izvedeni demokratiški pro-gram koritarstva JDS v Sloveniji? „Narod“ sam daje na to vprašanje odgovor v uvodniku — Abstinencia — to je: mnogo, mnogo teh koritarjev se je spreobjedlo, vzdržali so se glaso-vanja v liberalni politični dobroti pri konstituantnih volitvah, še več pa jih je odpadlo od stranke celo po me-sih pri občinskih volitvah.

Tolikrat je JDS spremenila in pomnožila svoj program na papirju, a faktično je ostala do danes ta pri eni točki — delenje korit in v tem delstvu uvideva in javno v svojem glasilu priznava slovenska demokr-at-ska stranka abstinenco (recte odpor) svojih pristašev.

Da je v resnici brezobzirno koritarstvo upropastilo slovenske demo-krate, nam je viden dokaz ustanovitev narodnih socijalcev. Ljudje mladi JDS koritarji so začutili pri polnih skledah nekaj vsaj ideološko več ne go jim je nudilo materijalistično libe-ralno koritarstvo, obrnili so hrbet JDSarjem in stopili pod streho nove stranke, katero krije vsaj ideologija narodnosti. In narodno socijalna stranka, ki se ogreva samo za eno iz venmaterijalistično in izvenkoritar-sko programno točko narodnosti v narciti-ni jugoslovanski državi, pridobiva od volitev do volitev na moči na škodo ter odpad od JDS. Mešetarija demo-kratov z narodnostjo jim je odcepila kljub koritarstvu narodne socijaliste, katere pristaeva „Narod“ med najhuj-še kričače v JDS nasprotnem tabo-ru. Koritarstvo izvajani demokratiški program je torej izzval odpor v na-rodnem oziru z ustanovitvijo narod-nih socijalistov. Gospodarsko koritar-ski režim naših demokratov pa je po-zval v boj proti liberalnim groboko-pom naše države malodana vse jugo-slovanske stranke. Demokratiška kori-ta so še danes vzrok draginje, nezno-

Cela Slovenija obsoja „demokrate“ in „samostojne“!

Kandidatne liste „samostojne“ in naših združenih na-sprotnikov propadajo. — SLS zmaguje. — Trg Sv. Lenart v naših rokah. — V mestu Ormož in trgu Sv. Trojica je SLS dobila polovico vseh odbornikov. — V Slov. Bistrici največ naših glasov. — Mesto Litija v taboru SLS. — Samostojne trdnjave padajo.

Razveseljiva poročila prihajajo iz dežele, mest in trgov o občinskih volitvah. Slovensko ljudstvo pri teh volitvah izreka svojo neusmiljeno obsed-bo nad demokratiško in samostojno kmetijsko stranko, ki sta našo sloven-sko avtonomijo v Beogradu prodala za pogubonosni centralizem. Včeraj, dne 3. maja, je bil prvi dan volitev na de-želi. Sinoči do 11. ure ponoči je Taj-ništvu SLS v Mariboru dobilo siade-ča poročila:

Okraj Sv. Lenart v Sloven-skih gorica:

Trg Sv. Lenart: SLS 60 glasov de-vet mandatov, Napredne (JDS in NSS) 47 glasov (7 mandatov).

Trg Sv. Trojica: SLS 26 glasov (pet mandatov), Gospodarska 29 glasov (5 mandatov).

Sv. Anton: SLS 16 glasov, Lista po-sestnikov Sv. Antona 40 glasov.

Cogetinci: SLS 51 glasov, SKS 13 glasov.

Osek: SLS 37 glasov, SKS 35 glasov

Senarska: SLS 22 glasov, Kmetijski go-sestniki 54 glasov.

Korena: SLS 4 mandate, SKS 12 mandatov.

Zikarci: SLS 50 glasov (6 mandato-), Gospodarska 32 glasov (4 manda-te).

Gornja Voličina: SLS 71 glasov (12 mandatov, SKS 23 glasov (4 man-date).

Spodnja Voličina: SLS 56 glasov (9 mandatov), SKS 8 glasov (1 man-dat).

Jablance: SLS 52 glasov (7 manda-tov), SKS 19 glasov (3 mandate).

Šetarova-Radehova: SLS 24 glasov (6 mandato-), SKS 15 glasov (4 mandate).

Spodnji Gasteraj: SLS 36 glasov (5 mandato-), Kmetijska stranka 43 glasov (5 mandato-).

Sodni okraj Ptuj:

Cirkovce: SLS 104 glasov (9 manda-tov), SKS 73 glasov (7 mand.)

Sv. Lovrenc na Dravskem polju: SLS 80 glasov (6 mandato-), SKS 92 glasov (7), JSDS 86 glas. (7).

Mali posestniki — SLS 48 glasov (4 mandate).

Sv. Janž na Dravskem polju: SLS 93 glasov (7), SKS 108 glasov (9).

Slovenjvas: SLS 108 glasov (9), K-DZ 58 glasov (5), SKS 30 glasov (2 mandata).

Sodni okraj Ormož:

Mesto Ormož: SLS 87 glasov (7 man-datov), Gospodarska 119 glasov (9 mandatov, od teh 1 SLS).

Središče: SLS 94 glasov (6 mandal.), SKS 92 glasov (6), Gospodarska 62 glasov (4).

Sodni okraj Slov. Bistr-ca:

Mesto Slov. Bistrica: Obrno-delavska-meščanska 84 glasov, stranka obrtnikov, posestnikov, delavcev, 72 glasov, meščansko-gospodarska stranka 49 glasov.

Pretež: SLS 32 glasov (6), JSDS 22 (4 mandate).

Volilni izidina Kranjskem

Mesto Litija: SLS 146 glasov (9 man-datov), nasprotna stranka 130 gl. (7 mandatov).

Černuče: SLS 99 glasov (10), KDZ 55 glasov (6).

Ježica: SLS 114 glasov (6), KDZ 112 (6), SKS 78 (4).

Mesto Kamnik: SLS 153 glasov (8), JDS 168 glasov (10), komunisti 43 glasov (2), Gospodarska 46 glasov (3, od teh 1 SLS).

Devica Marija v Polju: SLS 209 gla-sov (9), SKS 118 glasov (5), NSS 93 glasov (4), komunisti 158 gla-sov (6).

Bled: SLS 114 glasov (6), SKS 66 gl. (3), obrtniki 53 glasov (2), NSS 125 glasov (5).

Polhov Gradec: SLS 11 mandatov in Gospodarska 5.

Vv. Vid nad Ljubljano: SLS 13 man-datov, nasprotna 11.

Mesto Vrhnika: SLS 16 mandato-), 3 nasprotna skupa, 16.

Vič pri Ljubljani: SLS 254 glas. (8), komunisti 222 glasov (7), združe-ne JDS, SKS in NSS 172 glasov (5), JSDS (4).

Dobrunje: SLS 397 glasov, Gospodar-ska 164 glasov, komunisti 101 glas in Korbarjeva (SLS) 70 glasov.

Brezovica: SLS 7 mandatov, SKS in NSS in komunisti 9.

Jesenice: SLS 362 glasov (11), JDS 118 glasov (4), komunisti 400 gla-sov (13), NSS 125 glasov (4).

Moste pri Ljubljani: SLS 204 glasov (7), komunisti 273 glasov (10), JS-DS 77 glasov (2), združene JDS, SKS in NSS 150 glasov (5).

Šmarje pri Ljubljani: SLS 89 glasov, NSS 61 glasov, SKS 68 glasov.

Medvode: SLS 237 glasov (15), Gospo-darska 159 glasov (9).

Starigrd pri Črnomelju: SLS 72 gla-sov (9), SKS 56 glasov (7).

Št. Jur pri Grosuplju: SLS 125 gla-sov (10), SKS 67 glasov (6).

Zagorje ob Savi: SLS 88 glasov (3), komunisti 302 glasov (11), JSDS 81 glasov (3), JDS 62 glasov (2), NSS 117 glasov (5).

Te številke kažejo, da se naše do-bro ljudstvo obrača proč od izdajske „Samostojne.“ JDS in SKS pa si po mnogih občinah niti nista upali na-stopiti pod lastno firmo. Posebno nas veseli, da je središče Slov. goric, do-mena velikega demokrata dr. Milana Goriškega, naš lepi trg Sv. Lenart v taboru SLS. Razveseljivi so tudi ti-le izidi: mesto Ormož ima od 16 odbor-nikov 8 naših, Slov. Bistrica nam je dala 84 glasov, trg Sv. Trojica je do polovice naš, padle so velike trdnjave „Samostojne“: Zikarci, Jablance, G. in Sp. Voličina, Cirkovce pri Prager-skem, Slovenja vas pri Pju. Po do-seđanjih zanesljivih podatkih ima SLS v okrajih Slov. Bistrica in Sv. Le-nart štiri petine občin popolnoma v svojih rokah.

Na Kranjskem je celo mesto Litija naše. Včeraj so volile največje obči-ne, kjer so imele pri volitvah v usta-votvorno skupščino nam nasprotna stranka veliko večino. SLS je po vseh občinah napredovala, JDS in SKS pa silno nazadovala.

Slovenija je obsodila izdajalce J-DS in SKS.

Zavedni volilci! Obsodite v obči-nah, kjer volite prihodnje dni, korup-tno demokratiško in „samostojno“ stran ko še vi!

Naša parola bodi: Doli s centra-lizmom! Živela avtonomija Slovenije! Slava zavednim volilcem!

snih davkov ter od mesca do mesca naraščajočih prometnih pristojbin.

Demokratiški koritarji na ministr-skih foteljih, v blestečih bančnih dvorcih, v pokrajinsko vladnih dvorcih ter po agroteformnih uradih; narod pa v draginji, dolgovih in obnem ne zadovolju — to je slika izvedba go-spodarskega JDS programa — kori-ta!

Kaj je pa storilo demokratiško ko-ritarstvo v socijalnem oziru, nam pri znava „Jutro“ samo, ko piše, da uvi-devajo naši liberalci še le sedaj po mestnih občinskih volitvah, da stopa socijalno vprašanje pri širših masah v ospredje. Bankirski JDS ministri, veletrgovci, izvozniki in vojni do-bičkarji kaj tem mar socijalno vprašanje. Da so poleg ravnokar navede-nih demokratiških trebušnikov še več-je proletarske mase, ki zahtevajo, ka-terih življenska potreba je socijaliza-cija velekapitala, to priznajo naši de-mokratje še le sedaj, ko jih je oklo-futal mestni proletarec pri občinskih volitvah.

Za JDS je bila do danes narod-nost korito, korito za lasten žep, go-spodarstvo demokratov v naši državi zavest potrebe izvajanja socijalizacije so baje dobili še le sedaj, ostane še vprašanje: Kakšno je kulturno JDS korito?

No, odgovor na to vprašanje je kratek. Da si izpraznijo naši demo-kratje prepolne želodce, se je treba parkrat na leto zavrteti na plesih in ugasi ti žejno na nekaj vsestransko o-pulentnih veseljih. Izobraževalnih društev in ljudskih predavanj JDS sploh ne pozna, ampak posledica nje-nega kulturnega dela so moralni in alkoholni mački.

V političnem oziru policaj, v go-spodarskem žepar, v socijalnem ego-ist, v kulturnem mačkati razuzdaneec — to je slika demokratiško koritar-skega programa, katerega strankarsko pogubnost je tako odkrito priznal ne-deljski „Narod“ in objavil uvodnik „Abstinencia“ — odpad spreobjedenih koritarjev — razpad stranke.

Da so naše trditve res očiuden fakt, nam potrjuje sam JDS ata Tav-čar, ki so ostavili konstituanto in lju-bljanski dom — magistrat, zapustili politično delo demokratov, da ne bodo v svoji visoki starosti gledali udejevti tve reka svetopisemske vsebine: Kra-ljestvo (JDSarjev, op. ur.), ki je samo v sebi razdeljeno, bo razpadlo!

Kaj je klerikalizem?

V Ljubljani izhaja tednik „Avtono-mist.“ Ta list ni glasilo nobene obsto-ječih organiziranih strank; njegov iz-ključni namen je boriti se za avtono-mijo Slovenije. V tem listu se mnogo piše tudi o klerikalizmu. Vemo, da je sotrudnikom okoli „Avtonomista“, o kojih strankarski indiferentnosti — v kolikor se borijo za avtonomijo — ne dvomimo, to neprijetno. Toda kako se naj temu izognejo? Centralisti so pre-glasili za svojo parolo: boj proti kle-rikalizmu. Ako se torej avtonomisti ho-čejo boriti zoper centralizem, morajo govoriti tudi o klerikalizmu.

Toda če preberemo razne članke v „Avtonomistu“, kjer se govori o kle-rikalizmu, moram priznati, da gospo-dje nimajo jasnih pojmov o klerikaliz-mu. Vsak čas se ta beseda rabi v dru-gem pomenu. Da, našli smo, da celo v enem in istem članku večkrat bistveno menja svoj pomen.

Radi priznamo, da je težko defini-rati pojem klerikalizma in še težje se definicije dosledno držati. Kajti beseda klerikalizem se je že toliko zlorab-ljala, zavijala in počila na vse mogo-če načine ter aplicirala na vse mogo-če stvari, da je res težko iz te zmeš-njave razbrati prave znake za pojem klerikalizma.

Ne da bi se spuščali v etimologi-čna razmotrivanja, moremo rabi besede klerikalizem v našem časopisju re-

ducirati v glavnem na osem pojmov. Načelni nasprotniki katoliškega svetovnega nazora imenujejo klerikalizem: uveljavljanje katoliških načel v politiki. Zato jim je tudi katoliška politika vernih laikov klerikalizem. Katoličani sami razumemo pod klerikalizmom neopravičeno nadvlado duhovskega stanu v čisto posvetnih rečeh. Tudi nadvlada duhovskega stanu v verskih rečeh je n. pr. cesaropapistom klerikalizem. Zagovornikom kancelarparagrafa je klerikalizem celo že enakopravnost duhovskega stanu v politiki. Nekateri popojejci vidijo klerikalizem že v sami eksistenci duhovskega stanu. Mnogi protestanti in pravoslavni pravijo, da je klerikalizem vsak specifično katoliški pojav. Moderni pagani zovejo klerikalizem vsak specifično krščanski pojav. Ateistom slednjč je klerikalizem vsak verski pojav sploh.

Razne danes običajne definicije klerikalizma so torej na kratko te-le: klerikalizem je:

1. uveljavljanje katoliških načel v politiki,
2. neopravičena nadvlada duhovskega stanu v čisto posvetnih rečeh,
3. nadvlada duhovskega stanu v verskih stvarih,
4. enakopravnost duhovskega stanu v politiki,
5. eksistenca duhovskega stanu,
7. vsak specifično krščanski pojav,
6. vsak specifično katoliški pojav,
8. vsak verski pojav sploh.

V katerem izmed navedenih pomenov rabi besedo klerikalizem „Avtonomist“? Želimo, da uredništvo diriguja svoje sotrudnike v enotno smer, da bodo v tem važnem pojmu edini, seveda le takrat, kadar bodo govorili o klerikalizmu s svojega stališča; tuja, nasprotujoča si pojmovanja pa naj označijo s „klerikalizmom.“

Vsega tega pa ne pišemo zato, kakor da bi hoteli „Avtonomista“ nekako prisiliti, naj se strankarsko orijentira. Tega nikakor ne želimo. Ravno nasprotno. Nam je zelo drago in ljub, da imamo forum, ki nas vse resnične Slovence brez ozira na strankarsko pripadnost družni v boju za avtonomijo Slovenije. Vendar pa se nam je zdelo potrebno opozoriti na gori omenjeni nedostatek, ker ni umestno, da bi tako resno pisani list, kakor je „Avtonomist“, operiral z nejasnimi pojmi.

Mimogrede bodi omenjeno, da S. L. S. sprejema drugo (2.) definicijo klerikalizma ter je pripravljena i sama nastopiti zoper neopravičeno nadvlado duhovskega stanu v čisto posvetnih rečeh, če je kaj je. „Domofljub“ je sicer v članku „Mi, klerikalci“ rabil besedo klerikalizem tudi v drugih pomenih, toda to ni bilo načelno odobravanje, ampak samo dialektična koncesija nasprotnemu pojmovanju.

Mariborski Sokol in demokrat dr. Irgolič.

V „Taboru“ št. 91 z dne 23. aprila t. l. je priobčil mariborski Sokol izjavo, v kateri hoče oprati svoje brate dr. Irgoliča, Tomana in Ferdo Leskovarja. Mi smo že izjavili, da vzdržujemo v polnem obsegu vse svoje trditve glede br. Tomana in Ferdona Leskovarja. Vendar je potrebno, da pribijemo sledeče neresnice, da ne rečemo laži, ki se tičejo dr. Irgoliča in njegovega poslovanja v Mestni hranilnici. Prepričani smo, da je dr. Irgolič „častni sod“ mariborskega Sokola čisto navadno nalagal, misleč, da te za dve nikdo ne bo več raziskoval. Sokol trdi, da je bil dr. Irgolič komisar, oziroma gerent hranilnice dalje nego poldrugo leto. Resnica pa je, da je to njegovo paševanje v hranilnici trajalo le 13 mesecev. Da je kot tak imel veliko opravka, verjamemo, pa kdor prevzame častno nalogo gerenta ali komisarja, mora tudi z njo zvezane dolžnosti vestno izpolnjevati, ali pa naj odloži gerentstvo, oziroma komisarjat, kakor je dr. Irgoliču povedala vlada v odloku z dne 3. oktobra 1919, št. 9554-pr. Nikakor pa nam ne gre v glavo, kaj je dr. Irgolič delal radi zavoda desetkrat v Ljubljani in štirikrat v Gradcu, in to celo enkrat kar 3 dni, oziroma v Gradcu štirikrat po 2 dni! Seveda, to je pač bila navada pod gerentstvom dr. Irgoliča, da se je pota-

valo v raznih opravkih križem sveca na stroške uboge hranilnice. Saj so isto delali tudi gg. „ravnatelj“ Vodeb in Stuhce. G. Vodeb je poskušal le-to praktcirati tudi pod vodstvom „klerikalcev“, ali ti so mu to kratkoma zabranili in so se take zadeve rešile — brez stroškov pismeno. Kdor hoče potovati, naj potuje na svoje stroške! — Čisto navadna laž pa je, da je dr. Irgoliču za ves njegov trud in kot povračilo gotovih izdatkov hranilnice v smislu sklepa odbora izplačala znesek 26000 K! Hranilnični odbor tega ni nikdar sklenil! Pač pa je dr. Irgolič ravnateljstvu večkrat pravil, da mu je deželna vlada zagotovila mesečno remuneracijo 2000 K in da bo to zadevni odlok kmalu prišel, pa odloka ni bilo od nikoder. Dne 22. avgusta je potem dr. Irgolič prosil ravnateljstvo, da mu izplača na račun „vladnega za gotovila“ 6000 K, češ, da rabi denar, ker pisarna slabo nese. Obljubil je, da prinese „to usodepolno pismo zagotovilo“ deželne vlade v par dneh. Res je dobil na ta zvijačni način 6000 K za mesec marec, april in maj. Dne 1. septembra je zopet dvignil brez prošnje za hrbtom vodstva 4000 K najbrž s pomočjo g. Vodeba za mesec junij in julij. Ker je vodstvo hranilnice že večkrat zahtevalo od dr. Irgoliča vladni odlok, je potem dr. Irgolič po svojem prijatelju dr. Pfeiferju dne 26. septembra 1919, št. 517-pr., naknadno prosil, da mu vlada prizna, kar si je že protipostavno sam vzel. Nato je dobil odgovor dne 3. oktobra 1919, št. 9554-pr., da je njegova služba častna ter brezplačna, in da naj odloži posle komisarja, ako jih neče opravljati za stonj. Tega odloka dr. Irgolič seveda ni predložil vodstvu hranilnice, a tudi komisarjata ni odložil, pač pa si je že zopet za hrbtom odbora, ki je takrat še obstal, dal izplačati dne 30. nov. 1919 znesek 10.000 K za mesec avgust, september, oktober, november in december! Dne 20. marca 1920 si je potem zadnjikrat dal poseči v hranilnično blagajno in si naštetih 6000 K za mesec januar, februar in marec — tokrat odbora že ni bilo več — in je dr. Irgolič sam ukazoval v hranilnici! — Tako stoji stvar in nič drugače! Iz tega pribijemo prvič: Odbor nikdar ni sklenil, da se dr. Irgoliču izplačajo ti gornji zneski, ampak je dr. Irgolič izvabil prvi znesek 6000 K s tem, da je vodstvo „nabarbal“ o pismenem zagotovitju deželne vlade, ki ima vsak čas priti in vendar ni prišlo! Drugič pribijemo: Drugo in tretje izplačilo je povzročil dr. Irgolič za hrbtom vodstva! Tretjič pribijemo: Zadnje izplačilo je naročil dr. Irgolič sam, ker ni imel več nobenega odbora in nobenega vodstva razven sebe! Četrtič pribijemo: Dr. Irgolič je dne 22. avgusta 1919 vodstvo hranilnice nalagal in s tem zapeljalk nepostavne mu dejanju! Petič pribijemo: Ko je dr. Irgolič dobil gorej navedeni odlok deželne vlade, da je njegova služba komisarja pri hranilnici častna ter brezplačna, bi bil moral, če bi bil poštenjak, takoj vrniti do takrat izvabljenih 10.000 K; a on tega ni storil, pač pa je po tem odloku še zopet vzel iz hranilnice 16.000 K! Šestič pribijemo: Ko bi se bil dr. Irgolič glede teh 26000 K mogel sklicevati na odborov sklep, bi ne bil imel slabe vesti in bi ne bil prinesel denarja nazaj — kakor nekaj Judež svojih krivičnih srebričkov — in to ravno en dan prej, preden je prevzel posle vladnega komisarja g. Pušenjak. Ravno vrnitev te svote iz strahu pred „klerikalci“ en dan pred predajo potrjuje, da je dr. Irgolič imel slabo vest in da je prišel do 26.000 K na krivični način! To so dejstva, o katerih naj premišljujeta Sokol in odvetniška zbornica in po katerih naj sodita dr. Irgoliča! Pričaku jemo, da se častni sod še enkrat zbere in na podlagi teh uničujočih dejstev sodi brata Sokola — dr. Irgoliča! Zahtevamo pa tudi od deželne vlade kot nadzorstvene oblasti za hranilnico, da takoj razpusti in razžene nepostavno vsiljeni upravni odbor, katerega je predlagal dr. Irgolič, in kojega član je ravno isti dr. Irgolič, ki je na zvijačni in nedovoljeni način izvabil od podrejenih uradnikov 26.000 kron! Človek, ki je enkrat iz zavoda vzel nepostavni potem toliko svoto, pač

ne spada v upravni odbor Mestne hranilnice, kafero je poskušal že enkrat občutno oškodovati!

Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

Konstituanta ne zboruje radi pravoslavnih velikonočnih praznikov, pa tudi ministri so se tako razlezli sirom države, da se ne morejo vršiti niti ministrske seje. Pašičev kabinet je zopet zadel nov nesrečni su nek — smrt vojnega ministra. Jo pri liko so pograbili demokrate in zahtevajo z vsoto rekonstrukcije vlade v tem smislu, da dobi notranje zadeve Pribičević, na prometni stolec pa bi se vsedel Ljuba Davidović. Temu preokretu se pa protivi Pašič in radikali, ki kandidirajo za notranji portfelj Velizarja Jankoviča. Vsekakor je ubogi Pašič zopet v velikih škripah vsled notranjega kabinetskega spora, pa tudi radi mešetarij z južnosrbskimi muslimani, ki so se pa izkazale kot ničeve vsled od vlade nesprejemljivih — previsokih turških zahtev. Pašič pač nikakor ne more iz kriz in glasovnih kupčij na res trdna vladna tla.

Poleg notranjevladnih razprtij, neuspeha mešetarije z južnosrbskimi Turki muči Pašiča tudi zavest: Kaj bo z ustavo, ki pride na glasovanje po končanih praznikih? Za ustavo treba večine glasov, radi tega dejstva bi se morali pridobiti za vladne glasovanje socijalisti in zemljoradniki. Gotovo prej bo vlada dovolila zemljoradnikom in socijalistom njihove programatične zahteve, kot pa spremeni la svoje stališče glede avtonomistične razdelitve naše države.

Jugoslovanska in italijanska komisija, ki ste v Benetkah se pogajali za natančno razmejitev med obema državama, ste končali svoje delo do Matulj. Sedaj se bodo začela še pogajanja za razmejitev med našo ter reško državo, ki bodo tudi za ključena, predno se bodo vršile volitve v italijanski parlament.

REKA.

Reška potom konstituanta izvoljena Zanellova vlada se je zatekla vsled fašistovskega terorja v Bakar, kjer se je konstituirala na posamezne portfelje pod predsedstvom Zanelle ki je poslal spomenice na merodajna mesta v Washington, Pariz in London z zahtevo, da se prizna njena zakonitost na Reki.

Italijanski reški poslanik je že imel pogajanja z Zanello na odprtem morju. Rezultat razgovora še ni znan.

ITALIJA.

Zelezničarska stavka v Primorju se nadaljuje.

NEMCIJA.

Enfentni mogotci, zbrani v Londonu, so se glede nastopa napram Nemčiji sporazumeli na ultimati. Francozi in Belgijci so zahtevali takojšnjo zasedbo Poruhrja, čemur so se pa za časno uprli Angleži ter Italijani. Prodrli je angleški predlog, da se dovoli Nemčiji enajstdnevni rok. Nemška vlada mora na predvečer dvanajstega dne pogoje, ki jih jej je sporočila reparacijska komisija.

ANGLESKA-AMERIKA.

Na Angleškem in v Ameriki so odkrili komunistični zaroti, ki ste podpirani iz Rusije, nameravali zrevolucionirati angleški in ameriški vladni režim. Komunistični kolvodje na Angleškem in v Ameriki so pod ključem.

Politična poročila.

Besede našega voditelja.

V pondeljek, dne 2. t. m., se je vršil v dvorani JSZ v Splavarski ulici v Mariboru običajni shod SLS, na katerem je povzel besedo tudi naš voditelj dr. Anton Korošec. Brez kričave reklame — zadostovala je mala notica v „Straži“ — smo povabili naše somišljenike in odzvali so se v častnem številu, saj jih je bilo nad 500. Dvorana je bila nabito polna. Shod je otvoril načelnik mariborskega izvršilnega odbora SLS, g. dr. Leskovar, ki je podal besedo po kratkem nagovoru burno pozdravljenemu voditelju

naše stranke. V poldrugournem govoru se je dotaknil dr. Korošec občinske in notranje politike. Z njemu lastno ljubeznivostjo je „obdeloval“ tudi nasprotno stranke. „Kar imajo naše nasprotno stranke hvalevrednega na sebi“, je rekel, „to posnemajmo, saj se tudi v taborih nasprotnikov nahajajo poštenjaki.“ Potrebo slovenske avtonomije je dr. Korošec dokazal tako neizpodbitno, da bi mu tudi najbolj ga reči zagovornik centralizma ne bil zamogel ugovarjati. Iz sleherne besede vodilnega moža smo čutili veliko ljubezen, ki jo goji do države, katero je pomagal graditi v onih dneh, ko še nekateri demokrati o Jugoslaviji niti sanjali niso. Dr. Korošecov govor ni bil velikopotezni parlamentarni govor: v poljudnih in prepričevalnih besedah in vzgledih nam je pripovedoval o delu, ki so ga naši poslanci že izvršili, obenem pa je jasno in odločno namignil, da je prišla sedaj tista doba, v kateri se bodo naši poslanci vrgli z neoskrunjeno zastavo krščanskega socializma v politični metež. Trpka ironija leži v dejstvu, da so v ustavnem odboru ravno naši poslanci zahtevali uvrstitve modernih socialno-ekonomskih zahtev. „Mračnjaki“, „klerikalci“, oziroma „protidržavni rovarji“ so prišli v ustavni odbor z zahtevami, katerih socijalisti in komunisti niso vpoštevali. „Naprednjaki“ in voditelji razrednih strank niso imeli pravega smisla za rešitev naših socialnih problemov in so bili zopet „mračnjaki“ med prvimi nositelji socialnih idej.

Ob koncu prekrasnega in velepomembnega govora je dr. Korošec izjavil, da bodo poslanci Jugoslovanskega kluba vztrajali v borbi za avtonomijo Slovenije in da v boju za socialne ter gospodarske pravice slov. naroda ne bodo nikdar in za nobeno ceno odnehali.

Ko je dr. Korošec končal svoj govor, je žel za prelepa izvajanja burno odobravanje navzočih zborovalcev.

V imenu krajevnega odbora se mu je v toplih besedah zahvalil dr. Leskovar, ki je pred vsemi zborovalci objubil v imenu novoizvoljenih mariborskih občinskih svetovalcev naše stranke, da se bodo ravnali v mestni državi po smernicah, ki jih je določil naš neumorni voditelj. Nato je podal besedo slučajno se v Mariboru mudečemu članu ustavnega odbora, g. poslancu Sušniku. V prijetno donečem narečju naših kranjskih bratov nas je g. Sušnik vočigled izida občinskih volitev v Mariboru prav laskavo pohvalil. Tudi on nam je v jedrnatih stavkih orisal pogubonosne posledice bankratskega centralizma, posebno važnost pa je položil na socialno in gospodarsko enakopravnost, katere v današnjih razmerah in pod današnjim režimom nimamo pričakovati. „Vsi na krov, za socialno in gospodarsko enakopravnost v mejah avtonomne Slovenije!“ je bil navduševalni stavek, s katerim je g. Sušnik končal svoja lepa izvajanja. Sledilo je dolgotrajno odobravanje hvaležnih zborovalcev.

V pozni uri — bilo je že 11. — je zaključil dr. Leskovar prekrasno u speli shod. Zborovalci pa so odšli z zavestjo, da naša misel zmaguje na celi črti.

Na Bregu pri Ptujju je imela Samostojna kmeška stranka preteklo nedeljo 24. aprila na Turnišab v gostilni Kos volilni shod, na katerem je utrobo vezal poslanec Ivan Kirbiš iz Prepolja. Zalibog, da je bilo vdeležencev le 12 volilcev in nekaj žensk in še izmed teh le 6 samostojnežev. Isti dan je imela tudi JSDS volilni shod pri postajališču na Hajdini v gostilni Hojnik. Naša stranka, katera bo imela na volišču prvo škrinjico se bo imela bojevati proti trem strankam Samostojne se ne bojimo, tako tudi ne Narodne skupine, katera ima zmešane pristaše JDS, NSS Soc. dem. itd. pač pa slutimo, da bomo konkurirali z JSDS. Zmage se nadajamo, ako bodo volilec izpolnili svojo dolžnost ter naši pristaši spustili kroglice v prvo škrinjico SLS, katera ima same zavedne in narodne kandidate, katerim se sme zaupati gospodarstva in vodstva občine. Kandidati liste Slovenske ljudske stranke so, kot odborniki: Muzek Ignac, posestnik; Igljč Franc, trgovec; Zorčič Alojz, mlinar; Vindiš Ignac, posestnik

Struel Janez, posestnik; Emeršič Ignac, gostilničar; Tomanič Ivan, posestnik; Wankmüller Albin, nadučitelj; Rop Anton, posestnik; Gojkošek Blaž, posestnik; Pinterič Franc ml., mesar; Arnuš Ignac, poštni sluga; Lozinšek Andrej, želar; Serona Anton, posestnik; Koren Janez, sodar in Breznik Martin, posestnik. Kot namestniki: Cafuta Jožef, posestnik; Zagore Miha, kolar; Bedrač Janko, posest. sin; Zizek Vinko, min. pom.; Koren Simon, posestnik; Turk Franc, posestnik; Pinterič Franc st., zasebnik; Osenjak Anton, posestnik; Grah Janez, posestnik; Smonik Josip, trg. namesčeneec; Novak Jakob, posestnik; Pal Alojz, pos. sin; Podgoršek Anton, posestnik; Gojkošek Jakob, posestnik; Morkuš Janez, posestnik in Vindiš Anton, delavec.

Dnevne vesti.

d Tudi dobro! Načelstvo NSS v Ljubljani izjavlja v »Jugoslaviji« na uvodnem mestu, da NSS v nobenem slučaju ne bo pri volitvah županov v slovenskih mestih podpiral kandidatur JDS in SLS. Ker se SLS ne peha za županske stolčke v Ljubljani in Mariboru, je naperjen torpedo NSSarjev več ali manj proti demokratski barki, na katere krovu je radi tega nastala strašna panika. Smo radovedni, da-li se bo NSS svoje izjave spomnila tudi v odločilnih trenutkih!

d Blaznost ali agonija? Pod tem zaglavjem je priobčil narodno-socialistični poslanec Deržič v »Jugoslaviji« članek, v katerem je ugotovil, »da korupcije in protekcije v demokratski stranki ubiti ni mogoče, dokler stranka kot taka, četudi pod različnimi imeni, sploh obstoja.« Kolikokrat smo povdarjali to dejstvo in v kolikih slučajih smo »likali to korupcijo!« Sedaj uvidevajo že vsi Slovenci, katerim čut poštenosti še v srcih ni zamrl, da je demokratska stranka nesreča našega naroda. Vse ji obrača hrbte, vse sili v tabor protivladnih strank, kajti smrad, ki ga razširja demokratska korupcija, presega že vse meje.

d Posili-hvaležnost. Ko je v Ljubljani volil urednik »Jutra«, glasila mladoliberalnih petelinov, g. Dr. Vladimir Knaflič, je vrzel kroglico v prvo skrinjico (JDS) ter pokazal prazno roko. Ker je s tem kršil volilno tajnost, ga je vzela komisija »na protokol«. — »Jugoslavija pa si razlaga Dr. Knafličovo ravnanje po svoje. Pred par dnevi je izšel namreč v »Narodu« članek, poln raznih očitanj proti onim jedeesarjem, katerim je laždemokratska stranka sicer priskrbela ugodna korita, ki so pa vse to pozabili ter nastopali kot kričalci v drugih strankah. Dr. Knaflič je torej le vedel, zakaj je pokazal prazno roko. S tem je jedeesarjem dokazal, da ni volil nobene druge stranke razen JDS. Bo najbrže kakšna »uslugica«, ki ga je silila v to »posili-hvaležnost«.

d Iz zasede. Poraz, ki so ga demokrate doživeli ob priliki občinskih volitev v naših avtonomnih mestih, je silno uplaval tudi na celjsko tetko »Novo dobo«. V zadnji številki čitamo ob koncu uvodnika sledeče besede: »V tej smeri in v tej misli združite te zadnje

dneve svoje delo in svoj trud, kmetje, obrtniki in delavci po deželi ter dajte tudi pri občinskih volitvah klerikalizmu udarec, ki si ga je zaslužil s svojim izdajstvom naših gospodarstev, narodnih in kulturnih interesov.« — Glasilo celjske frakarije ne poziva v boj proti klerikalnemu lintverju samo svojih backov, ampak roti in navdušuje tudi tiste, ki ne bodo v svojem življenju mignili niti z ušesom za gnilo demokracijo, namreč kmeta in delavca. Demokrati streljajo iz zasede, ker jim ljudstvo ne dovoli, da bi v političnem metehu nastopili javno. Radi tega hujskajo kmeta in delavca, ker vedo, da je njih pozicija zrahljana. Upamo, da bodo prenapetim demokratom pri županskih volitvah posvetile protivladne stranke tako, da nam demokrati županovali ne bodo.

d Sokol — nepolitičen? Dobre smo vsi vedeli, da je Sokol, četudi to vedno tajni, samo privesek liberalne stranke. Sedaj je to dejstvo zopet potrdil eden glavnih voditeljev celjskega Sokola g. Pirnat, ki je na volilnem shodu NSS dne 25. aprila izjavil, da bo sedaj Sokol obrnil hrbet JDS in prestopil v NSS, kakor je to že storil na Češkem. Govornik se je tudi izrazil, da liberalna stranka ni znala varovati našo mladino v moralnem oziru. Res zanimivo! Je pač enkrat tudi Sokol govoril resnico in priznal, da je Sokol samo žoga, s katero se igrajo različne politične stranke.

d Prestavljen komunistični zgagar. Iz Dravograda nam poročajo: Od nas je prestavljen nekam na Dolenjsko znani komunist — nadučitelj Macerol, ki je v Dravogradu in okolici napravil mnogo razprtij in sovraštva. Na eden dan je bilo v njegovi zadevi 5 obravnav v Slovenjgradu in so odvetniki zaslužili lepe svote pri sedajnih velikanskih tarifih, ki jih imajo danes advokati. — Upamo da bo posihmal mir in složnost v našem kraju, kar je tembolj želeli, ker smo na meji in je treba skupnega dela.

d Na naslov višjega šolskega sveta v Ljubljani. Iz Tolstega vrha pri Guštanju nam poročajo: Nam vsem č še v dobrem spominu učiteljica Düh, ki je bila zagrizena nemškutarica in sovražnica slovenskega jezika in pač vsega, kar je kolikaj dišalo po slovanstvu. Otroci, ki so hodili k njej v šolo in so na cesti pozdravili učiteljico iz Guštanja slovenski, so morali za kazen pri nemškutarki Düh cele ure v kotu klečati in jih je nemška učiteljica Düh še zasramovala. O Slovenceih je vedno strašno zaničljivo in sramotilno govorila. S kom je svoje čase občevala, nam je tudi vsem znano. Za svoje nemškutarsko sovraštvo nam je še vsem v dobrem spominu. Tudi naš slovenski list »Mir« je svojčas vedno veliko pisal proti nemškutarski učiteljici Düh in celo nemške takrajne oblasti so morale radi njenega prevelikega nemškega delovanja in sovraštva proti Slovenceem proti njej uvesti preiskavo. Nemškutarka Düh tudi ni še imela izpita iz slovenščine, zato je bila seveda ob prevratu odslovljena od višjega šolskega sveta. Sedaj pa se nekaj govori, da namerava sedajni vi-

šji šolski svet to »ljubeznjivo nemško ovetko« zopet poslati v Tolsti vrh pri Guštanju. Njo in tiste, ki se za njo potegujejo, naj višji šolski svet raje nazine v »kot klečati.« — Če se Nemka Düh pri nas nastavi, ji gremo s — krampi nasproti! — Stara slovenska korenina.

d Mežiška dolina. Pri nas se ljudje zelo čudijo, da je deželna vlada odstavila dosedajnega gerenta v Guštanju vrlega narodnjaka g. Lečnika in postavila penzioniranega železniškega revidenta Kotnika, ki je med našim ljudstvom, posebno med delavstvom, znan in ne preveč v dobrem spominu že po svojem preponosnem sinčku Rajkotu, ki je že čudne in smešne vloge igral v našem kraju. — Pravijo, da bo Rajko prevzel tudi občinsko tajništvo. Dober tek! Mislimo, da bi g. Lečnik kot posestnik in gostilničar lažje nosil težko odgovornost in da kot narodni bojevnik ter domačin in dober agitator za našo Jugoslavijo pač bolj spada na tako mesto kakor pa mož, ki je dal svojega sina svojčas učiti trgovine v najbolj zagrizeno nemško trgovino Brundula, kjer so ga tako dobro vzgojili, da je pri odhodu k vojakom klical na vse grlo »Heil!« Hči od sedajnjega gerenta K. Mici pa je tudi večkrat udrihala čez Slovence in pravila, da je njena mati bila Nemka. Prič je dovolj na razpolago. Na vsako mesto spada primerna oseba, ne pa takšni, ki iščejo časti in — korita.

d V Slovenjgradu na sodnji se bajе nahaja v službi neka gđc. Anica, ki je ljubica znanih nemškutarjev Schullerjev in se tamošnje ljudstvo zelo zgraža, kako da more tako važno in tajnosti potrebno mesto še obdržati ženska, ki kot zapisnikarica dobi tudi vse akte v roke. Posebno v tako nemškutarskem mestu kakor je Slovenjgradec, kjer imajo na sodnji večkrat opraviti nemškutarji in še celo ljubček od sodniške Ančke, bi se taka oseba morala nemudoma odstraniti.

d V Slovenjgradu se bajе name-rava preseliti brivec Apačnik iz Studencev pri Mariboru, ki je znan iz zadnje sodniške in veliko drugih umazanih afer. Kakor smo zvedeli, je po Slovenjgradu s svojo ljubico le švabčaril in se v hotelih nemško in še pod drugim imenom vpisoval. Zavedni Slovenjgradčani pravijo, da ga spodijo, če se še enkrat prikaže, ker imajo svojega poštenega in narodnega brivca.

d Inštalacija novega braslovškega župnika. Dne 1. maja je bil inštaliran g. Martin Medved na svojo novo župnijo v Braslovčah. Dan poprej se je vršil v okusno z zelenjem, cveticami in trobojnicami ozaljšanem trgu čez vse veličasten sprejem novega gospo-đa župnika. Duhovščina, občinski odbor z g. županom, učiteljstvo treh šol, kat. organizacije, kakor: Orli, Dekliška zveza, Marijina družba ter nepregledna množica ljudstva se je zbrala okrog slavoloka v trgu. Novodošlega gospođa so pristrčno pozdravili razni gg.: provizor, župan, nadučitelj trške šole, šolska mladina ter zastopniki raznih organizacij. Drugi dan je ob ogromni udeležbi ljudstva ter 19 duhovnih sobratov g. stolni župnik izvršil

inštalacijo, g. dr. Anton Medved je pa v krasnem govoru razložil dolžnosti, ki jih imajo farani do župnika in župnik do faranov. Po cerkveni svečanosti je ob svoji gostoljubni mizi gospod slavljence napil domačemu in ljubljanskemu nadpastirju kot patronu, nakar se je vršil venec raznih napitnic, v katerih so izražali gostje željo, da ohrani ljubi Bog mnoga leta delavnega in gorečega dušnega pasirja v njegovi novi službi v divni Savinjski dolini.

d Strokovni izpit za meščanske šole iz II. skupine so naredili koncem aprila v Mariboru: g. Vauda Milan, učitelj na deški meščanski šoli v Mariboru, gđc. Debelak Zofija, učiteljica v Šmarju pri Jelsah, gđc. Fajdiga učiteljica v Trzinu in gđc. Miklavc, učiteljica v Celju.

d Kaplan za Samostojno? Kje pa še je to? Tam blizu Ptuja. Ali je res? Agitiralo se je res tako, potem je bila sestavljena lista, n dobra polovica kandidatov, ko je spoznala to laž, je s podpisami preklicala svoj prvi podpis in konec je tiste »Prave kmečke stranke« kakor se glasi firma. Veste, kdor je član SLS, naj ne kuje novih strank.

d Testament samostojneža, gostilničarja, ki so ga danes pokopali, — ime na razpolago v uredništvu — je določal: pogreb brez duhovnika, na grobu ne nobenega križa. Kateri samostojnež bo glasoval za takšno oporoko? Veste, kroglica odločuje, peró pa zapisuje...

d Špeh za Samostojno? Na tihi petek je v šoli nastal vrišč in hrup, ko je samostojnežev sinček prinesel velik kos špeha v šolo, ga hlastno sam začel jesti in drugim učencem ponujati. Zanimiv je izid tega nazornega nauka. Slabostojnež je zapeljal samo enega — vsi drugi so ostali dobri in zvesti.

d Umrla je v Rimskih toplicah občespoštovana posestnica gosp. Uršula Pinter. Bodi ji zemljica lahka!

d Umrla je v Golavabuki občé priljubljena posestnica in gostilničarka gospa Lamprecht p. d. Lečnica. N. v. m. p.

d Zopetna vpostavitve brzovlakov. Počeni 4. t. m. se vzpostavijo v promet brzovlaki 3, 7, 4 in 8, kakor pred ukinjenjem.

d V toplicah Dobrna pri Celju se je otvorila sezona 1. majnika. Kopaljšče je prenovljenj in bo napravilo na vsakega gosta najboljši vtis. Restavracijo v kopaljškem domu je prevzela znana restavratorka pri »Roži« v Ljubljani, in je gostom zagotovljena prvovrstna postrežba.

d Cene za petrolej padajo. V zadnjem času je opažati veliko padanje cen za petrolej. Kot vzrok se navaja dejstvo, da so vsi vsled vojne poškodovani petrolejni viri v Rumuniji in na Poljskem zopet popravljani. Cene za petrolej so v zadnjih dveh mesecih padle za 12 odstotkov.

d Nova Amundsenova ekspedicija. Znani raziskovalec severnega tečaja, Roald Amundsen, je predložil danskemu geografskemu zavodu načrt, po katerem bi podvel novo arktično ekspedicijo, ki bi trajala 3 leta. Podrobnosti te ekspedicije še niso znane.

Moj stric in moj župnik.

Iz francoščine prevedel Paulus.

(Konec.)

»Poveljnik je tisti, ki je izdal vašo tajnost, Regina! Vedel je zanje že dolgo!«

»Oh ne! Ne več ko osem mesecev! Vedel sem zanje od prvega dne, ko sem vas videl, ljuba sneha!«

»Ali je mogoče?«

»In Pavel ni šel k Eskimom!« se je smejal stric.

Kaka sreča, živeti sredi takih dobrih ljudi! Zivo sem čutila, ko sem videla, kako se vsi radujejo nad mojim veseljem, kako nežno in dobrovoljno me dražijo zaradi tiste moje »skrivnosti«, ki sem bila sklenila, da je ni komur ne razodenem, ki sem jo pa nevede raztrosila v vse vetrove.

Najslajše trenutke sva prižvela s Pavlom v župnišču pod varstvom župnikovim. Stopical je po vrstu, pravezoval mlado drevje, ruval pleve, pa se ustavil od časa do časa v svojem delu ter pogledal tja k nama, češ, naj ne pozabiva, da je on našin skrivni in pazljivi varh.

Smeje sva se pogledala vsakikrat.

Saj sva poznala strogost najinega dobrušnega variha! —

Dan poroke je bil zame poln solnčnega sijaja. Nikdar se mi nebo ni zdelo tako lepo, ko tistikrat. Pravili so sicer pozneje, da je bilo zelo oblačno, pa jaz jim tega ne verjamem.

Radovedna množica se je prerivala po cerkvi. Sepetali so si:

»Kako lepa je nevesta! In kako srečna izgleda in mirna!«

Res je, čudovito mirna sem bila!

In zakaj bi pač naj bila nemirna! Moje najlepše sanje so se uresničile in bodočnost polna sreče se je oddirala pred menoj. Cemu bi se bala?!

Orgle so pele tako veselo, da sem se skorajda sprizajnila z glasbo tisti dan. Oltar je bil okrašen s cveticami in bajno razsvetljen, — delo junoninih rok in njenega umetniško izobraženega okusa.

Moj mož mi je nadel poročni pristan s tresočo roko in si je grizel svoje lepe brke, da bi se ne opazilo, kako so mu drhtele ustnice od ginjenosti. Mnogo bolj je bil razburjen kot jaz in njegov pogled mi je pravil, kar sam tako rada slišala.

In na vsej zemlji in na vseh planetih vesoljnega stvarstva bi zastoni

iskali srečnejši, radostnejši obrez, kakor je bil obraz mojega župnika!

KTM.

Precej nova pravljica.

To je bilo tako, in bajje je to vse res, kar mi je moj ded pravil. Prišel je mlad človek v Lunotrg, koji si je iskal službe. Dobil jo je takoj, i. s. pri železnici. Nakazali so mu delo, premog in stanovanje. Ko se je že kakih 14 dni v tem stanovanju zadovoljno pomikal, pride nekega dne državni organ k njemu, ter ga vzame »na odgovornost«, zakaj še do danes ni za stanovanje prošil. On odgovori: »Saj ga že imam!« — To pa državnemu organu nikakor ni bilo po volji, ter odloči: »To vam nič ne pomaga; napišite prošnjo, da se vam določi stanovanje in prilepite na njo »takseno marko« za dva dinara. Zeleničar: »Prosim, pa kaj začnem z dvojnimi stanovanjem?« — Organ: »Kaj vas lina trka? Kdo vam pa pravi, da dobite še eno stanovanje; to je samo radi taksene marke. Kot pošten državljan je železničar to po navodilu storil. Rešitve pa bajje ni nikdar dobil,

in se je na to tudi mojemu dedu pridušil.

To je bila vseskoz enostavna stvar; bolj zamotan je pa bil nasledni dogodek. — Nekega dne pride po hleven kmetič vprašat urad, kedaj se bo njegova prošnja rešila. Uradni sluga: »Kedaj ste vložili prošnjo? Je bila sploh »taksena marka« za 2 dinara prilepljena?« — Kmetič: »To je bilo lani, ko smo oves sejali in »takseno marko« za 2 dinara sem tudi prilepil; kar se pridušim, da je to res!« — Sluga: »Veste kaj oče: pišite še eno prošnjo: ne pozabite pa na njo prilepiti »taksene marke« za 2 dinara, in potem bo znabiti slo!« Kmetič je storil po navodilu in zapustil zadovoljen Lunotrg. — Cez leto in dan pride zopet vprašat, kedaj bo njegova prva prošnja rešena, koji je z drugo prošnjo podprl. — Sluga mu reče: »To ni bilo dosedaj mogoče, ker niste napisali v drugi prošnji, kedaj ste prvo vložili. Napišite sedaj prošnjo, da ste ono prvo prošnjo vložili predlanjskim, ko ste oves sejali; ne pozabite pa prilepiti »taksene marke« za 2 dinara!« — Tako se je tudi zgodilo. — Cez leto in dan pride kmetič zopet pozvedovat, kedaj je rešitev, oja

govih prošnji pričakovati. — Stuga mu reče: „Čela stvar je zdaj postala zavita ko kozji rog, ker ste že dražkrat isto prošnjo vložili; najbrž je se daj kdo v čuvstvu prefiranega rodoljublja prvo v koš vrgel; predložite tretjo prošnjo, da se vam sedaj druga reši, ne pozabite pa prilepiti „taksene marke“ za 2 dinara, in šlo bo!“ Kmetič je storil to po navodilu. — Kakor mi je pa ded zagotovil, kmetič rešenja svojih prošnji ni več doživel, kajti ko je 25. prošnjo s „takseno marko“ za 2 din. hotel predložiti, da bi žnjo rešenje 24. prošnje podpr., je Bog sam, kojemu je postalo to šakanje na končno rešenje te zadeve že tudi prebedasto, v to zadevo posegel in ga je takoj k sebi poklical, da ga saj reši daljših brezsmiselnih izdatkov za „taksene marke“. — Da pa ne bo imel oni, koji to komu drugemu v svoji nedolžnosti pripoveduje, znabiti radi tega kakih sitnosti z državnimi organi, bodi tu odločno povedano, da se to nikakor ni zgodilo v državi SHS temveč v mestu Lunatrg, v državi KTM, t. j. v Kraljestvu taksenih mark nekje tam na polmesecu.

Marko Taksovič.

Iz Maribora.

d Mariborski župan silno skrbi naše JDSarje. Že pred volitvijo, ko so se upali na 13 do 15 odbornikov, so že razglasili v „Slov. Narodu“ g. dr. Serneca za župana. Po volitvi pa jim je grozde postalo prekislilo. Zdaj proglašja „Slov. Narod“ županom dr. K. Verstovška, zopet drugi liberalni listi dr. Leskovarja. „Tabor“, ki je seveda vedno „najbolje“ informiran, vidi na županskem stolu soeialnega demokrata, če ne celo komunista. Včeraj je ušogi „Tabor“ celo izsledil, da so se ti preklicani klerikalci v pondeljek

pogajali s soeialnimi demokrati in s komunisti; pogajanja pa so se razbila, ker so klerikalni pogoji baje bili za komuniste nesprejemljivi! Zaras grozni dnevi, katere preživljajo sedaj demokrati! „Klerikalna“ pošast jim je povsod za petami! Lasje se jim ježijo od samega strahu in prazne demokratske butice bodo popolnoma osivele. Ker pa vemo, da sivi lasje nikakor ne pristojajo dobro mladim demokratskim frakarjem, zato jim iz gole krščanske ljubezni povemo, da komunisti in soeialni demokrati dozdej še niso odbili klerikalnih pogojev, ker se jim sploh nobeni pogoji stavili niso.

d Mariborski demokratje so vložili rekurz proti ravnokar izvedenim občinskim volitvam v Mariboru. Demokratje lažejo po svojih glasilih, da so čisto zadovoljni z izidom volitev, da so ostali po mestih najmočnejša stranka, a v resnici pa se penijo od jeze nad porazom, kar pa svetloči jasno mariborski JDS rekurz Mariborske JDS glavne korifeje: Koderman, Voglar, Gilčvert in Lipold so podpisale ta rekurz in ga podprile s tako smešnimi predlogi, da bodo držali močje edinole pri sedanjih policajdemokratski vladi. Demokrati zahtevajo, da se ovrže mariborske volitve in se pusti še radi ostanka JDS gnojišča na magistratu še nadalje komisarijat Ker se ni hotela v Mariboru vezati z JDS nobena druga stranka, so se ti svobodnjaki zatekli pod nasilja. Seve, glasilo demokratske svobode „Jutro“ je pisalo za prvi maj, da še ni bilo v nobeni državi toliko politične svobode (recte policajstva) kot v naši pod demokratskim režimom!

d Lepo priznanje. V »Narodu« že opravičujejo mariborski JDSarji svoj rekurz in razglašajo, da se strinjajo z rekurzom vse stranke razun SLS. Zakaj pač? Edina SLS (priznava »Narod«) je

bila v Mariboru tako pametna, da je postavila na prva mesta svoje najodličnejše kandidate, ki so skoro vsi sposobni za župana, vse druge stranke pa so napravile to taktično napako, da so porinile na prva mesta bolj nepoznane in brezpomembne kandidate. Pri eventualnih novih volitvah bodo stranke popravile to taktično napako. JDS modrijani še le danes uvidevajo, da so uvrstili na prva mesta svoje smeti, ki se gabijo vsakemu že od daleč. Pa, če tudi mariborski demokrati prebrskajo celo svoje gnojišče, ne bodo našli razven dr. Rosine nobenega, ki bi bil brez javno znanega madeža. O dr. Rosini dvomimo, da bi se pustil žogati od liberalnih fantinov, ki sedaj, kot ošeškani fantički kličejo na pomoč poprej zastavljenega očeta — Rosino.

d Po komisarju se jim toži . . . Demokratom, mariborskim namreč, se toži po vladnem komisarju, ker so pri občinskih volitvah doživeli svoje razočaranje. Svetujemo jim dobrohotno, da naj se zadovoljijo s 7 mandati, sicer bo polomija pri eventualnih novih volitvah še večja. Na račun policajdemokracije bi vsaka protivladna stranka utegnla dobiti po en mandat, tako da bi preostajalo za demokrate prav malo. V drugič bo slaba, ako se vam sline po komisarju ne bodo ustavile . . .

d Demokrati kandidat za mestno očetovstvo, g. sodni svetnik Posega, zabavlja sedaj, ko je pri volitvah propadel kot mestni ata, najbolj po kavarnah čez klerikalce. No, Posegovih psovk ne smatramo resnim, ker so izbruhane v javnost v vsakdanjem — najtesnejšem objemu alkohola. Vsakdanjim vinskim bratcem zabavljajem se izogne treznomiren človek in g. svetnik Posega naj v osamljenosti zabavlja čez samega Pascolo, kaj nam to mar! Saj g. Posega s svojim zbadanjem ne dela sramote občini, ker ni izvoljen v odbor, ampak sam sebi!

d Predavanje SKSZ. V petek, 6. t. m. bode predavanje o Zrinjskem in Frankopanu. Predava predavatelj Hrvat. Ker je preteklo 30. aprila 250 let, kar sta padli te dve žrtvi v boju z absolutizmom dunajskega dvora za jugoslovansko samostojnost, je primerno, da se ju spominjamo tudi mi. Predavanje je v dvorani v Splavarski ulici in se prične ob 8ih zvečer.

d Seja »Slov. ženskega društva«. V petek, dne 6. t. m. se vrši ob 5. uri pop. v mali dvorani Narodnega doma seja ženskega društva glede sprejema in pogostitve čeških gostov. Društvo prosi, da bi se javile dame, ki bi bile pripravljene, izposoditi društvu za bufet potrebni pribor.

d Mestno kopalnišče ostane radi čiščenja kotla do 11. t. m. zaprto.

d Pridnega čevljarskega mojstra. Alojzija Brunič v Mariboru, Mesarska ulica št. 5 (vhod poleg bogoslovja z Glavnega trga proti Dravi) prav toplo priporočamo mariborskim Slovencem. Mož je očje večje družine in zaveden narodnjak.

Dopisi.

Hajdina. Tri kandidatne liste imamo, zato dobimo 3 skatlje. Sredino z jedrom dobi naša SLS. Ko bi ne bilo osebnih preprirov, bi imeli samo enolisto. To je nepotrebna zmešnjava.

Hajdina. »Kmečka delavska stranka« ima svojo listo tako sestavljeno, da smejo kmetje pri tem vozu bolj zadej biti in voz — porivati za druge. Le pogledite imena, če ni v istini tako. Na vozu sedijo Jaka, Šima, Joža in Izidor. Žalostna in smešna voznja.

t Za Kmetško zvezo so nabrali v podružnici Sv. Frančišek v Savinjski dolini kot prvi obrok članarine 200 K. Kmetška zveza v Jurkloštru je nabrala 80 K.

MALA NAZNANILA

Ceno kupite moške hlače 120—, 190—, 230—, moške upodnje hlače K 80— in 88—, srajce pisana ali bela K 120—, 145—, 170—, hlačevina 126 cm široka 1 m K 70— do 148—, plavotisk, lep, 1 m K 40—, 45—, 48—, oksford, dober 1 m K 40—, 46—, rujavo platno 1 m 34— do 40—, šifoni, fini 1 m K 42— do 50—, predpasniki za ženske K 58—, 66—, 72—, 85—, glavni robci, lepi 4 K 30—, 36—, 42—, konjske štrange 1 par K 24—, 30—, 38—, 44—, uzde navadne in pletene K 15—, 17—, vrvi za perilo, zidarje, tesarje in seno; dežni-gumi plašč, angleški kron 1120—, žamet rižast, črn, rujav in zelene barve za moške obleke 1 m K 130— do 145—, toaletno milo, žepna zrcala, britve, nože, trake za čevlje, cigaretna papirčke, vse vrste krtač, lasne igle, glavnik in raznega drugega blaga v zalogi

Alojzij Gnušek, Maribor, Glavni trg št. 6, Slovenija. 65

URE vsake vrste se sprejemajo v popravilo. Zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Kupujem srebrne krone, dvekrone novce, srebrne goldinarje itd. 7—10

Jan Ignacij, Maribor, Grajski trg (v gradu).

V mlinu Ivana Bezjak v Framu se olje za kmete ne bo izdelovalo od 1. do 15. maja. 2—2 231

Lahki in težki bencin domači beli kristalni sladkor, češki sladkor v kockah, najboljši splitski cement se dobi po najnižji ceni pri Gospodarski zvezi v Ljubljani. 234

Madone, kipe v velikosti 15x34 cm, krasno umetniško delo v imitaciji bronce razpošilja proti povzetju K 380— založništvo

M. Tičar, Ljubljana. Na željo se pošlje tudi fotografski posnetek. Komisijsko prodajo istih je prevzela tudi tvrdka Ničman, Ljubljana, Kopicarjeva ulica. 1—3 232

Kobila z žrebetom vred se zaradi pomanjkanja krme po ceni proda. Kobila je spravljena, krotka žival in brez hibe. Jožef Krumpak, Krčevina št. 35 pri Mariboru. 1—2 236

Pohišstvo postelje z vložki in žimnicami, blazine, odeje, umivalniki z ogledali, ponočne omarice, obešala za obleko, zofa, fotelji, karnise z zagrinjali itd. na prodaj. Vprašati je pri hišniku v Narodnem domu. Marib. 1—3 235

JULIO MEINL D. D. 11—138

KAVA ČAJ KAKAO.

Središnjica: ZAGREB.

Podružnice:
ZAGREB, Duga ulica 6.
LJUBLJANA, Aleksandrova cesta 1.
MARIBOR, Gosposka ulica 7.
PECUH, Kraljevska ulica 19. 110

Naznanjam cenjenim damam, da sem otvorila **modni salon klobukov.** Sprejemam vsakovrstna popravila, preformiranje starih slamnikov, najnovejši dunajski modeli slamnikov v zalogi po najnižjih cenah. Se priporoča za mnogobrojni obisk

Marica Savnik, Maribor
Mlinska ulica 9. 238

Izlet na Korošico
v planine je najboljšo razvedrilo. Vsakdo rad porabi svoj prosti čas, da se poda

gore. Da pa izve, kam in kako bi izletel, naroči naj nemudoma „Planinski koledar za leto 1921“, ki se ga dobi s poštino vred za 21 kron pri »Založništvu v Mariboru, Krekova ulica 5/1« ter je čisti prebitek namenjen za kočjo

pod Ojstrico (1807 m).

Klobuke, čevlje, obleke, perilo, dežnike, tržne torbice in razno galanterijsko blago kupite najceneje pri tvrdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2

Spodnještajerska ljudska posojilnica
Stolna ulica št. 6. v Mariboru reg. zadr. z neom. zav.

Obrestuje vloge po 4% in 4 1/4%

Daje posojila na vknjižbo ali poroštvo. Stroški so neznatni, ker oskrbi zavod vknjižbo 186 brezplačno. 25

Za varnost vlog jamči rezervni sklad, naložen v vinogradnem posestvu, v hiši in stavbiših na najlepšem prostoru v Mariboru.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.

Okrogel in rezan les, trame **kupi vsako množino**

„DRAVA“ lesna industrijska delniška družba, 21 Maribor, Aleksandrova cesta 51. 207

Inserirajte v „Straži“!